

Jubilejno romanje na Sveto goro pri Gorici. Letošnje leto se na Sveti Gori pri Gorici najslovesneje praznuje štiristoletnica, odkar se je Mati božja na tem mestu prikazala pobožni pastirici Uršuli Ferligoj. Ob tej priliki se tudi iz naših krajev pripravljajo veliko jubilejno romanje. Iz Ljubljane odpelje udeležence poseben romarski vlak v soboto, 19. avgusta, med 9 in 10 zjutraj preko Trsta v Gorico, od koder se vrne v nedeljo, 20. avgusta, ob 18. Vsi potni stroški (vštevši potni list, vožnja z vlakom iz Ljubljane in nazaj, vožnja z ladjo po morju v Trstu, vožnja z avtobusom na Sv. Goro in nazaj) znašajo samo 111 din 50 par. Ker je na jugoslovanskih železnicah ob tej priliki dovoljena polovična voznina, zato tudi za druge romarje pot od doma v Ljubljano ne bo predraga. — Drugo romanje se bo vršilo več ali manj po istem sporedu 26. in 27. avgusta. Podrobna navodila daje in prijave sprejema Salezijanski zavod Rakovnik, Ljubljana 8. Čas za prijave je do 1. avgusta.

Prelepo štiridnevno romarsko-izletno potovanje v Italijo z avtom skozi Vipavsko dolino (v tehnični izvedbi Tujskoprometne zveze) od 8. do 11. avgusta stane: do Gorice-Trsta (romarski obisk Svete gore) 160 din; kdor potuje dalje, na grob sv. Antona v Padovo in v zanimive Benetke, plača 300 din; kdor pa potuje še dalje, v sloveče Loreto, kjer je čudovita bazilika z Marijino hišico, plača 600 din. Spotoma obiščejo romarji vse znamenite kraje in si ogledajo vse zanimivosti. Opozorite na to zanimivo romarsko-izletno potovanje svoje sosede in prijatelje! Ker morajo potniki izvršiti vse določene obveznosti najpozneje do 31. julija, sporočite takoj po dopisnici svoj naslov upravi »Po božjem svetue«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17, da vam pošlje brezplačna podrobna navodila, da se boste lahko še pravočasno odločili in vse potrebno uredili.

1177

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda mlo deluje in zanesljivo odvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Sanatorij v Mariboru, Tyrševa 19, prej Gosposka, telefon 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda 120 din, II. razreda 80 din. Vodja specialst za kirurgijo dr. Černič. 984

Obžalovanja vredni slučaji

Aretiran radi sodelovanja pri velikem vlamu. Na Teznu pri Mariboru je bil aretiran in izročen mariborski policiji brezposelni kovaški pomočnik Jurij Rehar iz Zrkovc pri Mariboru. Prijeti je bil osumljen sodelovanja pri velikem vlamu v Lipnici v Nemčiji, kjer so odpeljali vlomilci iz poslopja okrajnega glavarstva veliko železno blagajno. Našli so jo pozneje na lipniškem polju izpraznjeno. Rehar je bil do pred kratkim zaposlen v Lipnici v kovačnici, a je po vlamu zginil čez mejo. Aretirani je bil že dvakrat kaznovan na štiri leta robije, katero je preстал v mariborski kaznilnici, Rehar je sodelovanje pri vlamu v blagajno v Lipnici priznal. Policiji v Mariboru je izpovedal, da sta s tovarišem 300 kg težko blagajno v Lipnici naložila na dvokolesni voziček, katerega sta izmaknila slugi glavarstva, ter sta jo odpeljala kakih 300 metrov iz mesta k reki Sulm. Tam je njegov tovariš blagajno razbil s kladivom in jeklenim dletom, katerega je Rehar vzel svojemu gospodarju mojstru Prepelecu. Rehar je med tem časom stražil, da ju ne bi nihče presenetil. Tovariš je po izvršenem poslu dejal Reharju, da je našel v blagajni samo 300 nemških mark. Od tega mu je dal polovico, 150 mark. Rehar je na policiji gledal precej debelo, ko so mu pojasnili, da ga je tovariš nalagal. V blagajni je bilo namreč 680 mark ter še znamke v vrednosti 64.50 mark.

Nočni vlam. Neznani storilci so zadnje dni vdrl v noči v delavnico krojaškega mojstra Franca Vojska v Mariboru v Slovenski ulici 28. Odnegli so gotovine 3000 dinarjev, raznega blaga za 12 moških oblek ter 12 metrov sukna za uniforme. — Skupna škoda znaša 14.000 din.

Vlomilec pobegnil pred stražnikom. Na usnjarni Berg v Usnjarski ulici v Mariboru je v noči neznanec ubil šipo na oknu in je z železnim kavljem lovil kože in jih vlekel skozi železno omrežje. V vreči je imel 500 din vredno volovsko kožo, druga pa je še visela na kavljju, ko se je nenadoma pojavil stražnik in je moral vlomilec pobegniti v noč brez plena.

Kamen v izložbeno okno. V Mariboru na Slomškovem trgu 5 je vrgel nekdo v noči kamen v izložbeno okno ter je ubil 5000 din vredno šipo, ki ni bila zavarovana.

Nemčija izročila naši oblasti nevarnega vlomilca. Februarja 1937 je bilo pri belem dnevu v Mariboru vlomljeno pri draguljarju Bizjaku v Gosposki ulici. Drzen vlomilec je odnesel ur in raznih dragocenosti za 50—60 tisoč din. Policija je dognala, da je izvršil vlom svoj čas v Studencih zaposleni mesarski pomočnik Avguštin Koler. Kolerju je uspel pobeg v Nemčijo. Tam je padel tamošnji oblasti v roke. V Gradcu so ga obsodili na 14 mesecev. Po prestani kazni je bil Koler te dni v Št. Ilju izročen našim orožnikom, kateri so ga odgnali v preiskovalni zapor mariborskega okrožnega sodišča, kjer čaka na obsodbo za v Jugoslaviji zagrešene zločine. Kolerja je obsodilo mariborsko sodišče januarja 1937 na osem mesecev strogega zapora, a je ostal proti obljubi na prostem. Komaj se je čutil svobodnega, je vlomil pri Bizjaku in je kradel po Prekmurju. Murkosoboški Batovi podružnici je ukradel 4123 din. Nekemu prekmurskemu posestniku je sunil par koni z vozom in opremo. Tokrat bo prejel nepopoljšljivi nebodigatreba zasluženo kazen.

Cerkveni rop. V noči na 13. julij je bila župna cerkev na Zgornji Polskavi obiskana od cerkvenega roparja. Še neodkrit storilec je vdrl po zunanjih stopnicah na kor: Tam je odrezal od zvona kos vrvi, katero je pritržil na kor tako, da se je spustil v cerkev. Vlomil je v tabernakelj, katerega so našli zjutraj izropanega. Manjkata monštranca in ciborij. Dalje je bilo isto-

Še vedno je verjel v to, da se bo njegova nedolžnost izkazala in ga bodo izpustili. Za ta slučaj je koval lepe načrte. Delal bo, štedil in mater peljal v staro domovino, kjer bosta oba srečno živela. Ob drugih prilikah je spet bil prepričan, da bo do smrti moral ostati v celici in to bo mater ubilo. Ta misel ga je neke noči tako silno mučila, da je skočil s postelje in začel razbijati in praskati po stenah ko kak blaznež. Toda na trdih stenah si je ranil pesti in polomil nohte. Jetniki v sosednjih celicah so začeli kričati in preklinjati. Nato je prišel stražnik in je skozi železno mrežo vlil nanj vedro vode. Štefan je ves premočen zlezal nazaj v posteljo.

Če mu je mati pisala, ga je že pogled na njeno pisavo napolnil z veseljem. Po večkrat je prečital pismo in ga močil s solzami.

Vsa materina pisma so si bila skoraj popolnoma enaka. A on ni gledal na to. Zanj je vsaka beseda bila božanje. Iz vsakega pisma je vela neizmerna materina ljubezen.

»Ljubi otrok, tem bolj te ljubim, ker vem, da po nedolžnem trpiš, a ljubila bi te, četudi bi bil kriv. Prepričana sem, da si nedolžen in trdno upam, da ne boš dolgo trpel. Bog ne more tega dopustiti.

Zaradi mene si ne delaj skrbi. Sestra Benigna in gospodična Alojzija skrbita zame kakor da bi bila njuna mati.

Zdravnik mi je rekel, da bom do spomladi popolnoma zdrava in te bom mogla obiskati. Oh, če bi te sedaj mogla videti, bi bila takoj zdrava.

Ob večerih vsi skupaj molimo zate.«
»Mati, zlata mati!« je šepetal Štefan. »Kdaj te bom videl?«

20.

Minilo je že eno leto. Za Štefana je bilo dolgo. Zdelo se mu je, da je že pol večnosti v ječi.

Neke nedelje popoldne so ga klicali v govorilnico. Tam je našel Alojzijo.

»Gospodična Alojzija!« je vzkliknil, ko jo je zagledal.

»Štefan!« je odvrnila Alojzija.

Po sredi govorilnice je bila potegnjena od ene stene do druge gosta železna mreža.

»Ta mreža je zato, da mi ne bi mogli dati kakega strupa ali pile,« je razložil Štefan. »A kako se počutite?«

»O, čisto dobro! In vi?«

»Izvrstno! A zakaj me gledate tako čudno?«

»Oprostite! Zdi se mi, da ste čisto drugačni ko prej. Zakaj so vam obrili glavo?«

Štefan je samo skomizgnil. Nato je vprašal:

»Kako se počuti mati?«

»Mislim, da nekoliko bolje.«

»Zakaj me ne obišče?«

»Saj vedno govori o tem, a ko pride dan obiska, se nikdar ne čuti toliko dobro, da bi mogla na pot.«

»Ali dobro skrbijo zanjo?«
»Bolj ne morejo. Tudi zdravnik jo vsak dan obišče. Vsakdo jo ljubi, ker je skromna in dobra. Če je vaša, usoda ne bi mučila, bi bila popolnoma srečna.«

bilanti so bolj slabotni, pa vendar vsi upajo, da bodo doživeli vsaj 115 let. Zanimivo pa je, da so vsi ti stoletniki muslimani.

Kako je nastalo vino

Perzija, ki nam je dala breskev in vrtnico, nam je poklonila bržkone tudi vino. Pripovedka pravi, da je ena izmed žena kralja Jemšeda, tistega, ki je ustanovil Perzepolis, odkrila vino, bila je pa tudi prvi človek, ki se je napila do omame. Izročilo pripoveduje, da so v kraljevih kletah spravili v so-de ogromno množino grozdja, da bi ostalo na hladnem. V sodih se je začelo nenadno šumenje in ropotanje, vsi so bili prepričani, da je hudič obsedel grozdje, name-njeno kraljevi mizi, da ga zastrupi. Nihče si ni

časno vlomljeno v nabiralnik, v katerem pa je bila le malenkost. Ni bilo roparju dovolj, da je ukradel pozlačeni in kakih 2000 din vredni zlati posodi, ampak je raztresel posvečene hostije pred cerkvijo in jih je celo na najbolj divjaški in božjeropni način pohodil. Tolovaj je zapustil cerkev po isti poti, po kateri je prišel.

Osem sodov petroleja ukradenih. V skladišče ptujske tvrdke Franc Brezovnik blizu koločvora je bilo vlomljeno v noči. Neznani storilci so ukradli osem sodov petroleja, katerega so odpeljali na tovornem avtomobilu.

Nevaren ptič v rokah pravice. Na Babnem pri Celju je bil prijet 25 letni brezposelni delavec Viktor Avžner s Teharja, kateremu očitajo več vlomov v Zavodnem ter po raznih krajih teharske občine. Ukradeni denar je pognal po grlu. 15 vlomov in tatvin je priznal. Našli so pri njem nabit samokres.

Krvav obračun z očimom. Na Sp. Pohanci v Artičah pri Brežicah se je priženil pred 20 leti k vdovi Frančiški Kovačič, ki ima sina Martina in Franca, Lupšina. Ko sta sina dorasla, so se začeli prepiri. Dne 11. julija sta škropila sin Franc in oči v vinogradu. Sin se je vrnil opoldne, očim pa zvečer nekoliko vinjen, kar je bil vzrok za prepir. Iz Velike Kikinde je prišlo ta dan brzojavno obvestilo, da je tamkaj z avtomobilom pri vojaki smrti ponesrečil starejši Kovačičkin sin Martin. France je prosil očima, naj bo miren v očigled smrti starejšega brata. Ker najbrž Lupšina ni zaključil prepira, ga je razljuteni pastorek parkrat sunil z žepnim nožem v trebuh in so smrti nevarno poškodovanega Lupšino, ki je star 55 let, prepeljali v bolnišnico v Brežice.

V prepiru ustrelil izvoljenko. Zadnje nedeljo popoldne je ustrelil v prepiru na Glincah pri Ljubljani trgovec Djordje Beankovič, doma iz Dalmacije, svojo izvoljenko in uradnico Doro Bognolovo. Be-

ankovič je po krvavem dejanju pobegnil, a so ga pozneje prijeli in oddali v zapor.

Mladoletni tatovi motociklov. Od 30. junija do 8. julija je bilo v Ljubljani ukradenih pet motociklov. Dne 8. julija so naenkrat zginila kar tri motorna kolesa. Ljubljanski policiji je uspelo, da je prišla tri mladoletnike od 15 do 16 let, ki so sunili omenjenega dne tri motocikle in so se odpeljali z njimi na izlet v Metliko. Ko so se vračali, se jim je en motor toliko pokvaril, da so ga zavlekli v gozd in so ga tamkaj skrili v grmovju. Kakor hitro so se pa trije tatiči na dveh motorjih vrnil v Ljubljano, so zapeljali motocikla na Golovec in so ju pokrili z zelenjem. Prijeti tički so se izgovarjali, da niso hoteli krasti, ampak so si kolesa samo izposodili za izlet. Ta izgovor je ovrгла policija, ko je uzmovičem dokazala, da so izmaknili od 30. junija do 1. julija zgoraj omenjena motocikla. S tema kolesoma so se vozili po Ljubljani, dokler je bilo v njih bencina,

nakar so ju pustili in se lotili tatvine kar treh motorjev za izlet v Metliko.

Izpred sodišča

Zasluzena ostraka za tatvine v bolnišnici. V minulem tednu je dajala pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča odgovor 39 letna Matilda Kovačič iz Razvanja pri Mariboru zaradi drznih tatvin v mariborski bolnišnici. Kovačičeva je lani in predlani prihajala vsak teden nekajkrat v bolnišnico v opoldanskem času, ki je določen za obiske, »bolniške obiskovat«. Ti obiski so ji bili le pretveza, da je lahko hodila iz ene bolniške sobe v drugo, dasi ni poznala nobenega bolnika, ter se je vrtela okrog po parku, ob vsaki priliki pa je ukradla nekaj rjuh, brisač, perila itd. Na ta način si je v dveh letih nabrala ogromno zalogo perila, katerega je doma predelala ter ga prodajala naprej. Kovačičeva, ki je bila že večkrat

upal blizu. Ena izmed kraljevih žena pa je imela tako hud glavobol, da si je želela smrti, in tako ji je prišlo na um, da bi spila nekaj skrivnostnega strupa, ki so ga bili pripravili zli duhovi. Zavreti vinski sok se je pa izkazal za izborno, sladko zdravilo. Menila je, da je umrla in da se je zbudila v boljše življenje. Pozvala je druge žene k sebi, vse so pokušale sladko pijačo, lotila se jih je razbrzdana veselost in celo tiste, ki so se medsebojno sovražile, so se spet spoprijateljile. Držale so se razposajeno za roke in plešale, pa še kralja so pozvale, naj se jim pridruži in se napije čudežnega soka. Očtlej je vino v Perziji neločljivo združeno z ljubeznijo in rožami, z najvišjimi življenjskimi radostmi.

Štefan je sklonil glavo in vzdihnil:

»Uboga mati!«

»Vedno samo o tem razmišlja, kako se počutite. Ali imate zadostno hrano, ali ne zmrzujete, ali vas stražniki ne mučijo...«

»Povejte ji, da mi gre čisto dobro. Naj si ne dela skrbi zaradi mene. Imam celico, posteljo, obleko, zadostno hrano in delo, pri katerem še zaslužim nekaj centov. Med nami in onimi v svetu je samo ta razlika, da so oni lahko zaljubljeni in jih zaradi tega mučijo do smrti, mi smo pa varni pred temi neumnostmi.«

»Ne govorite tako!«

»Zakaj ne?«

»Ne vem. Morda zaradi tega ne, ker čutim, da vam ni bilo odločeno tako življenje.«

»Meni je bilo odločeno svobodno življenje,« je trpko odvrnil jetnik. »Jaz sem bil zato rojen, da bi užival sladkosti sveta. Za to sem bil rojen! Povejte materi, da se bom gotovo rešil tega pekla, ker sem nedolžen. Nisem ubil Kazimira, niti v sanjah nisem mislil na to. In ali je mogoče, da bi kdo po nedolžnem do smrti sedel v ječi?«

»In česa se boste lotili, ko se osvobodite?«

»Česa? Raznih stvari,« je vzkliknil Štefan. Nato je nekoliko bolj tiho nadaljeval: »Prvo bo, da izpolnim svojo obljubo in bom peljal mater na Poljsko. Potem bom pa začel obračunavati. Vi ne veste, koliko sovraštva se nabere v človeku, ko leži v temni celici in ne more spat. Zdi se mi, da bi hladnokrvno

ubil vse porotnike, ki so me obsodili. In Grenhuta. Njegova laž me je spravila sem. S prostimi rokami bi ga zadavil.«

»Štefan, če bi vi začeli v svetu moriti ljudi, bi kmalu spet prišli sem in — na vislice.«

»Če bi mogel ubiti Skanlona, bi se mirno pustil obesiti... Sicer pa bodite mirni. Ne bom ubijal, ampak iztuhotal nekaj, kar bo še hujše.«

»Štefan, vi ste hudoben človek. Če tako sovražite ljudi, je boljše, da tu ostanete.«

»Alojzija!« se je začudil Štefan. »Tega ne mislite resno?«

»Pač! Ali ne veste, da je sovražstvo greh?«

»Ne! Glejte, kaj so storili z menoj! Kaj sem storil Skanlonu, da me je spravil tako daleč. Ali moje življenje ni vredno toliko ko njegovo?«

Alojzija na to ni odgovorila, a čez čas je vprašala:

»In Nina Mateskas? Kaj bi storili z njo, če bi se rešili?«

»Ne govoriva o njej,« je mrko odvrnil Štefan. Nato sta oba umolknila in žalostno opazovala drug drugega. Prvi se je oglašil Štefan.

»Gospodična, lepo od vas, da ste me obiskali. Tudi vaših pisem sem vesel, a obiska še mnogo bolj. Vi ste res dobri.«

Alojzija je zardela. Da bi Štefanove misli odvrnila od tega predmeta, je vprašala:

»Ali kaj čitate? Slišala sem, da ima jetnišnica lepo knjižnico.«

(Dalje sledi)